

Sygn. VPa 75/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Mariola Mastalerz

SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa J. O.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółki z o.o. w R.

o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, odprawę i nagrodę roczną

na skutek apelacji powoda J. O. i pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R. od wyroku Sądu Rejonowego

w Radomsku IV Wydziału Pracy z dnia 17 października 2017r. sygn. IV P 52/16

I. z apelacji pozwanego: zmienia zaskarżony wyrok w punktach : „1”

(pierwszym), „2” (drugim) i „7” (siódmym) w ten sposób, że oddala

powództwo o odprawę,

II. z apelacji powoda : zmienia zaskarżony wyrok w punkcie „4” (czwartym)

w ten sposób, iż zasądza od powoda J. O. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w R. w miejsce kwoty 1.800,00 złotych kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych oraz oddala apelację w pozostałej części,

III. zasądza od powoda J. O. na rzecz pozwanego

Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R. kwotę

1.530,00 (jeden tysiąc pięćset trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą,

IV. nakazuje powodowi J. O. zwrot na rzecz

pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. R. wyegzekwowanego świadczenia w kwocie 5.720,00 (pięć tysięcy siedemset dwadzieścia) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 12 marca 2018 roku do dnia zapłaty.

Sygn. akt V Pa 75/17

UZASADNIENIE

W dniu 6 czerwca 2016 roku powód J. O. złożył do Sądu Rejonowego w Radomsku pozew przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o przywrócenie do pracy oraz odszkodowanie w wysokości 10 000 złotych.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2016 roku pełnomocnik powoda pełnomocnik dokonał modyfikacja roszczenia w ten sposób, że wniósł o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, ewentualnie o przywrócenie do pracy, w przypadku zaś uznania przez sąd niecelowości przywrócenia do pracy o zasądzenie odszkodowania w kwocie 16 500 złotych oraz o zwrot kosztów w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pismem z dnia 4 lipca 2016 roku strona powoda wniosła w przypadku nieuwzględnienia zgłoszonych roszczeń o zasądzenie na rzecz powoda J. O. odprawy z tytułu rozwiązania umowy o pracę w oparciu o ustawę z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w wysokości 11 000 złotych.

Na rozprawie w dniu 16 sierpnia 2016 roku strona powodowa wniosła o zasądzenie odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę w wysokości 17 176 złotych zamiast w kwocie 16 500 złotych.

Pismem z dnia 3 października 2016 roku złożonym do Sądu Rejonowego w Radomsku strona powoda rozszerzyła powództwo o zapłatę na rzecz powoda kwoty 4 590 złotych z tytułu nagrody rocznej.

Strona pozwana wniosła o oddalenie tego powództwa.

Na rozprawie w dniu 19 października 2016 roku strona pozwana uznała powództwo w zakresie zasądzenia kwoty nagrody rocznej. Strona pozwana spełniła to roszczenie łącznie z odsetkami. Powód mając to na uwadze na rozprawie w dniu 24 stycznia 2017 roku cofnął w tym zakresie powództwo i wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 450 złotych.

Na rozprawie w dniu 15 listopada 2016 roku strona powodowa zmodyfikowała roszczenie i wniosła o zasądzenie odszkodowania w kwocie 17 160 złotych oraz jednocześnie odprawy w kwocie 17 160 złotych, czyli łącznie kwoty 28 600 złotych.

Pismem z dnia 26 stycznia 2017 roku strona powodowa ponownie zmodyfikowała swoje żądanie i wniosła o zasądzenie na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego od uznanej kwoty 4 590 złotych z tytułu nagrody rocznej w kwocie 450 złotych, odszkodowania za niesłuszne prawem rozwiązanie umowy o pracę w kwocie 17 160 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty, odprawę w kwocie 11 440 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 1 września 2016 roku do dnia zapłaty oraz koszty zastępstwa procesowego.

Pozwane Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania sądowego w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 17 października 2017 roku Sąd Rejonowy Radomsku: w punkcie 1) zasądził na rzecz powoda J. O. od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwotę 11 440 zł z tytułu odprawy ; w punkcie 2) zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. zasądził na rzecz powoda J. O. kwotę 3 600 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z tytułu

zasądzenia odprawy ; w punkcie 3) oddał powództwo w zakresie roszczenia o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę. Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od powoda J. O. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwotę 1 800 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z tytułu oddalenia roszczenia o odszkodowanie (pkt 4) , umarzył postępowanie w zakresie roszczenia o wypłatę nagrody rocznej w kwocie 4 590 zł (pkt 5). Ponadto zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa na rzecz powoda J. O. kwotę 450 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 6) i nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 5 720,00 zł (pkt 7).

Sąd Rejonowy ustalił , iż powód J. O. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. najpierw na okres próbny z dniem 22 lutego 2013 roku do dnia 24 maja 2013 roku .W dniu 23 maja 2013 roku zawarto z powodem umowę na czas określony do dnia 24 maja 2016 roku na stanowisku Kierownika Zakładu (...). Z dniem 1 marca 2015 roku powód został powołany na stanowisko Zastępcy Kronika Zakładu (...).

Porozumieniem z dnia 27 lutego 2015 roku strony ustaliły, że umowa zawarta z powodem na czas określony przekształciła się w umowę na czas nieokreślony, a powód został zatrudniony na stanowisku zastępcy Kierownika Zakładu (...) z siedzibą w R..

Po marcu 2016 roku i zmianie na stanowisku Prezesa pozwanej spółki dokonano analizy funkcjonowania zakładu pozwanej. Postanowiono przeprowadzić reorganizację powiązaną z likwidacją części stanowisk. Został w tym celu przygotowany nowy schemat organizacyjny. Schemat organizacyjny zakładu jest dokumentem wewnętrznym danego zakładu, który jest na bieżąco dostosowywany do potrzeb zachodzącego zatrudnienia. Nie ma u pozwanej obowiązku wręczenia pracownikom nowego schematu organizacyjnego. W przypadku decyzji o likwidacji stanowiska pracy nie jest wymagana w tym zakresie uchwała zarządu. Ostateczna decyzja o rozwiązaniu umowy i zwolnieniu danej osoby jest wyrażana w formie pisemnego wypowiedzenia. Zmiana struktury organizacyjnej działu w którym pracował powód nastąpiła schematem z dnia 24 maja 2016 roku. W tym dniu został on podpisany przez Prezydenta (...)R.. Decyzja o likwidacji stanowiska powoda zapadła przed 31 maja 2016 roku. W dniu 30 maja 2016 roku zostało powodowi wręczone wypowiedzenie umowy o pracę. Schemat organizacyjny, w którym nie wykazano stanowiska J. O., został podpisany w dniu 1 czerwca 2016 roku.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym schemat organizacyjny musi być zatwierdzony przez Prezydenta (...) R., został on przyjęty w dniu 24 maja 2016 roku i jest załącznikiem do aneksu Regulaminu Organizacyjnego. Niektóre komórki pozwanej zostały zlikwidowane i przekształcone. Pismem z dnia 24 maja 2016 roku pozwana zawiadomiła zakładową organizację związkową o zamiarze wypowiedzenia powodowi umowy o pracę.

Pismem z dnia 30 maja 2016 roku pozwana wypowiedziała powodowi umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony za trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, który upływał w dniu 31 sierpnia 2016 roku. W tym właśnie dniu wypowiedzenie zostało wręczone powodowi.

Pozwana zatrudniała na dzień 31 maja 2016 roku 444 osoby. W przypadku osób zwolnionych nie przekroczono limitu 30 pracowników – nie było zwolnień grupowych. J. O. uzyskał wynagrodzenie liczone jako ekwiwalent za urlop w kwocie 5 720 złotych. Po wręczeniu wypowiedzenia powód J. O. dalej świadczył pracę. Jego stanowisko zostało zlikwidowane po okresie wypowiedzenia. Nikt nie został na jego miejsce zatrudniony.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, bazując na zeznaniach świadków, powoda oraz dokumentach prywatnych i aktach osobowych powoda, z których Sąd w niniejszej sprawie dopuścił dowód.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługuje na uwzględnienie w części. Przywołując treść art. 30 § 4 KP oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego Sąd I instancji wskazał, iż wypowiadając umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony pracodawca ma obowiązek zawsze wskazać na piśmie przyczynę wypowiedzenia. Przyczyna ta powinna być sformułowana w sposób konkretny, a ponadto powinna być rzeczowyista . Podniósł przy tym, iż sposób podania

przyczyny powinien być na tyle jednoznaczny i szczegółowy, by pracownik dokładnie wiedział, jakie fakty i przesłanki spowodowały podjęcie przez pracodawcę decyzji odnośnie wypowiedzenia umowy o pracę.

Na początku Sąd Rejonowy odniósł się do zarzutu powoda, że związki zawodowe nie były poinformowane o zamiarze jego zwolnienia. Zarzut ten Sąd Rejonowy ocenił jako nietrafny bowiem jak wynika z akt, pismem z dnia 24 maja 2016 roku pozwana zawiadomiła zakładową organizację związkową o zamiarze wypowiedzenia powodowi umowy o pracę.

W ocenie Sądu Rejonowego powód nie neguje likwidacji jego stanowiska pracy. Podnosił natomiast, iż wręczenie powodowi wypowiedzenia umowy o pracę winno nastąpić po likwidacji jego stanowiska pracy, a przynajmniej po dniu 1 czerwca 2016 roku, kiedy podpisano schemat organizacyjny, w którym nie było jego stanowiska pracy. Strona powodowa nie kwestionowała, że pozwana w dniu 24 maja 2016 roku, czyli przed wręceniem powodowi wypowiedzenia miała zamiar dokonania zmian organizacyjnych ponieważ były konsultacje, a zatem ten zamiar był niewątpliwy, ale ponieważ pozwana jest jednostką budżetową to istotne jest kiedy według procedur to stanowisko zostało faktycznie zlikwidowane, a dokumentem świadczącym o tym jest schemat z dnia 1 czerwca 2016 roku, a więc podpisany już po wręczeniu wypowiedzenia.

Sąd Rejonowy podkreślił, że ukończenie likwidacji w pewnym okresie czasu od wypowiedzenia nie oznacza, iż likwidacja jest pozorną przyczyną wypowiedzenia. Powołał przy tym pogląd Sądu Najwyższego wyrażony wyroku z dnia 2 grudnia 2010r., II PK 28/10, w który stwierdzono, iż złożenie pracownikowi wypowiedzenia z powodu likwidacji stanowiska pracy przed dniem tej likwidacji jest dopuszczalne. Nie jest zasadne wymaganie od pracodawcy, aby musiał z jego złożeniem oczekiwać do dnia faktycznej likwidacji. Oznaczałoby to bowiem, że po dniu likwidacji jest on nadal zobowiązany do zatrudniania pracownika, dla którego nie ma stanowiska pracy przez cały okres wypowiedzenia. Taki pogląd nadmiernie narusza interes pracodawcy polegający na właściwej organizacji pracy i związanego z tym racjonalnego korzystania z pracy osób zatrudnionych. Kodeks pracy nie zabrania złożenia wypowiedzenia umowy o pracę z powodu likwidacji stanowiska pracy przed tą likwidacją ani nie wymienia likwidacji stanowiska pracy jako przesłanki dopuszczalności wypowiedzenia umowy przez pracodawcę. Wreszcie w wyroku z dnia 13 października 1999r. I PKN 290/99, Sąd Najwyższy podkreślił, iż wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę spowodowane zmianami organizacyjnymi, ograniczeniem zatrudnienia, likwidacją stanowiska pracy, itp. nie musi zbiegać się w czasie z chwilą faktycznego ich przeprowadzenia. Dlatego istnienie stanowiska pracy w dniu wypowiedzenia umowy o pracę nie jest równoznaczne z brakiem rzeczywistej przyczyny, o ile w okresie wypowiedzenia lub w późniejszym, nieodległym czasie stanowisko to zostaje faktycznie zlikwidowane w związku z tymi zmianami.

Przywołując kolejno inne wyroki Sądu Najwyższego Sąd Rejonowy stwierdził, iż złożenie pracownikowi wypowiedzenia z powodu likwidacji stanowiska pracy przed dniem tej likwidacji jest więc w świetle utrwalonej już linii orzecznictwa dopuszczalne. Nie jest zasadne wymaganie od pracodawcy, aby musiał z jego złożeniem oczekiwać do dnia faktycznej likwidacji. Oznaczałoby to bowiem, że po dniu likwidacji jest on nadal zobowiązany do zatrudniania pracownika, dla którego nie ma stanowiska pracy przez cały okres wypowiedzenia. Taki pogląd nadmiernie narusza interes pracodawcy polegający na właściwej organizacji pracy i związanego z tym racjonalnego korzystania z pracy osób zatrudnionych. Z drugiej strony ochrona interesów pracownika wymaga, aby-rozsądnie oceniając - zamierzona likwidacja stanowiska pracy była pewna, a okres wypowiedzenia kończył się nie wcześniej niż z dniem likwidacji zajmowanego przez niego stanowiska.

Dalej Sąd Rejonowy stwierdził, iż poczynionych ustaleń wynika, iż powód otrzymał wypowiedzenie umowy o pracę w dniu 30 maja 2016 roku, formalnie natomiast schemat w którym nie ma stanowiska powoda podpisano w dniu 1 czerwca 2016 roku. Jednakże nie ulega wątpliwości, iż decyzja o likwidacji została podjęta wcześniej, bowiem już wiosną 2016 roku. Świadczy o tym, koincydencja zdarzeń – wcześniejsze rozmowy, posiedzenie zarządu omawiające zmiany organizacyjne, wypowiedzenia w innych działach, konsultacja ze związkami zawodowymi. Istotne jest, że przedmiotowa zmiana organizacyjna miała miejsce całym zakładzie i obejmowała łącznie kilkunastu pracowników, z którymi stopniowo rozwiązywano umowy o pracę.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy nie uznał roszczenia powoda o przyznanie mu odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę.

Jeśli zaś chodzi o roszczenie o zasądzenie na rzecz powoda odprawy z tytułu rozwiązania umowy o pracę w oparciu o ustawę z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, Sąd I instancji uznał, że rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem wiąże się w niektórych przypadkach z koniecznością wypłaty przez pracodawcę odprawy pieniężnej. Ma to miejsce podczas zwolnień grupowych i indywidualnych, których przyczyny leżą po stronie pracodawcy. Uznał, że prawo do odprawy pieniężnej w przypadku pojedynczego zwolnienia wynika również z w/w ustawy. Konieczne jest jednak spełnienie warunków określonych w jej art. 10 ust. 1.

Zwolnienie indywidualne ma miejsce gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 20 pracowników w chwili dokonywania zwolnień, stosunek pracy zostaje rozwiązany z przyczyn niedotyczących pracownika, przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, zwolnienia mają miejsce w okresie trwającym nie dłużej niż 30 dni i obejmują mniejszą liczbę pracowników niż przewidziana w art. 1 omawianej ustawy. Jak ustalił Sąd Rejonowy z pisma samej pozwanej wynika, że zatrudniała ona na dzień 31 maja 2016 roku 444 osoby, a przy zwolnieniach nie przekroczonego limitu 30 pracowników. Jednym z warunków koniecznych do spełnienia, aby można mówić o zwolnieniu indywidualnym, jest jego przyczyna, która nie dotyczy pracownika, a więc taka sytuacja, która powoduje rozwiązanie stosunku pracy, a jego powód nie leży po stronie pracownika. Zwolnienia indywidualne mogą więc wystąpić z następujących pobudek: zła sytuacja finansowa pracodawcy, przyczyny organizacyjne i związana z nimi likwidacja niektórych stanowisk pracy, zmniejszenie wielkości produkcji, wprowadzenie nowoczesnej technologii produkcji a co za tym idzie m.in. redukcja zatrudnienia, ogłoszenie upadłości lub likwidacja pracodawcy.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie żadna ze stron nie negowała, że stanowisko powoda uległo likwidacji, a sama pozwana przechodziła proces zmian organizacyjnych mając na celu redukcję zatrudnienia. Także jako przyczynę dokonanego powodowi wypowiedzenia umowy o pracę pracodawca wskazał likwidację stanowiska pracy.

W zakresie zasądzenia kosztów Sąd Rejonowy podniósł, że w myśl § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

Powyższe zdaniem sądu oznacza, że podstawą ustalania kosztów zastępstwa procesowego jest wartość przedmiotu sporu w chwili wniesienia pozwu, natomiast zmiana wartości przedmiotu sporu brana jest pod uwagę przy ustalaniu wynagrodzenia pełnomocnika dopiero w instancji odwoławczej.

Z treści § 4 ust. 2 Rozporządzenia wynika z kolei, że dotyczy wysokości opłaty za czynności radców prawnych, których podstawę stanowią stawki minimalne, których wysokość zależy od wartości przedmiotu sprawy lub jej rodzaju (§ 4 ust. 1).

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd I instancji wziął więc powyższe pod uwagę oraz treść art. 98 § 1 k.p.c.,

Sąd wskazał, iż powód wniósł o przywrócenie do pracy i zasądzenie kwoty 10000 zł odszkodowania, które nazwał „zadośćuczynieniem”. W dalszym toku postępowania profesjonalny pełnomocnik roszczenie to doprecyzował wskazując, że powód żądał przywrócenia do pracy, a alternatywnie zasądzenia odszkodowania. Kwota odszkodowania kilka razy zmieniała się, jednakże pierwotnie wynosiła ona 10 000 zł, a dopiero potem ją przekroczyła. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd Rejonowy dokonał więc w oparciu o wysokość wynikającą z § 15 ust. 1 pkt 2) w zw z § 8 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb

Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015, poz. 1805). Kwota 1800 zł to 75% z kwoty 2400 zł.

W zakresie roszczenia o odprawę, powód wnosił o zasądzenie na jego rzecz odprawy w kwocie 17 160 złotych, a więc przewyższającej kwotę 10 000 złotych. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania nastąpiło także w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c., oraz § 8 pkt 5 w/w Rozporządzenia . Sąd wskazał, iż kwota 3600 zł to kwota obliczona jako 75% z 4800 zł.

Jeśli chodzi o wysokość wynagrodzenia z tytułu nagrody, jak wynika z poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń , pozwana nie uznała tego powództwa przy pierwszej czynności i jego wniesienie było zasadne.

Najpierw strona powodowa pismem z dnia 1 września 2016 roku wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 4 590 złotych z tytułu nagrody rocznej. Następnie pismem z dnia 3 października 2016 roku złożonym do Sądu Rejonowego w Radomsku strona powoda rozszerzyła powództwo o zapłatę na rzecz powoda kwoty 4 590 złotych z tytułu nagrody rocznej. Roszczenie to zostało ponowione na rozprawie w dniu 4 października 2016 roku. Strona pozwana wniosła wtedy o oddalenie tego powództwa.

Dopiero na rozprawie w dniu 19 października 2016 roku strona pozwana uznała powództwo w tym zakresie. Powód mając to na uwadze na rozprawie w dniu 24 stycznia 2017 roku cofnął w tym zakresie powództwo i wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 450 złotych. Sąd Rejonowy wskazał, że z treści przytoczonego powyżej rozporządzenia wynika, że kwota ta nie przekracza maksymalnej wysokości wynagrodzenia , jaką Sąd Rejonowy mógłby przyznać. Dlatego też zasądził na rzecz powoda kwotę żadaną.

Na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy nadał wyrokowi w części zasądzającej świadczenie pieniężne w postaci odszkodowania w wysokości miesięcznego wynagrodzenia rygor natychmiastowej wykonalności.

Powyższy wyrok zastał zaskarżony zarówno przez stronę powodowa jak i stronę pozwaną.

Pełnomocnik powoda zaskarżył apelacją wyrok w części tj.:

- w zakresie pkt. 3 oddalającego powództwo o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę;

- w zakresie pkt. 4 zasądzającego od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 złotych z tytułu kosztów zastępstwa procesowego z tytułu oddalenia roszczenia o odszkodowanie.

Strona powodowa zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego tj. art.30 § 4 oraz art. 40 § 1 Kodeksu pracy poprzez ich błędną wykładnię polegającą na założeniu , iż przyczyna wypowiedzenia umowy na dzień złożenia oświadczenia woli nie narusza przepisów o wypowiedaniu umów o pracę.

W konsekwencji strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę oraz o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów procesu za drugą instancję.

Pełnomocnik pozwanego w złożonej apelacji zaskarżył wyrok w części tj.:

- w zakresie pkt. 1 (pierwszego) w całości,

- w zakresie pkt. 2 (drugiego) w całości,

- w zakresie pkt. 7 (siódmego) w całości.

Skarżący wskazał, że zarzuty apelacji stanowią, nowe fakty i dowody, które nie były powołane w postępowaniu przed sądem I Instancji, których potrzeba powołania wynika wobec rozstrzygnięcia Sadu uwzględniającego częściowo powództwo i zasądzającego odprawę pieniężną na rzecz powoda, a mianowicie pismo pozwanego z dnia 23.10.2017r.,

potwierdzenie wykonania przelewu z dnia 1.09.2016r., paska indywidualnego z dnia 1.09.2016r. za IX 2016r., stwierdzające wygaśnięcia zobowiązania powoda.

Jednocześnie z daleko posuniętej ostrożności pozwany zarzucił przedmiotowemu orzeczeniu naruszenie:

1.prawa materialnego, w postaci:

a. przepisu art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. z 2016r., poz. 1474 z późn zm.) zwaną dalej ustawą o zwolnieniach grupowych - poprzez jego zastosowanie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odprawy pieniężnej w wysokości 11.440,00 zł w sytuacji spełnienia przez pozwanego roszczenia w dniu 1.09.2016r. i tym samym wygaśnięcia żądania powoda.

2.prawa procesowego, mającego wpływa na rozstrzygnięcie sprawy, w postaci:

a. art. 193 § 2 (1) i § 3 k.p.c w zw. z art. 321 k.p.c. oraz art. 466 k.p.c. poprzez uwzględnienie powództwa i w tym zakresie orzekanie ponad żądanie, pomimo, iż zmiana powództwa w zakresie przedmiotowym nie została dokonana przez powoda reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika w piśmie procesowym doręczonym przez Sąd, natomiast zmiana powództwa nastąpiła ustnie do protokołu, jak również w pismach procesowych doręczonych niewłaściwie - bezpośrednio pełnomocnikowi pozwanego.

Jednocześnie pełnomocnik pozwanego wniósł o:

w zakresie wniosków dowodowych, na podstawie przepisu art. 381 k.p.c. o:

dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci:

- pisma pozwanego z dnia 23.10.2017r.
- potwierdzenia wykonania przelewu z dnia 1.09.2016r.
- paska indywidualnego z dnia 1.09.2016r. za IX 2016r.,

wszystkich na okoliczność spełnienia świadczenia przez pozwanego wobec zapłaty odprawy pieniężnej w dniu 1.09.2016r. na rzecz powoda, tym samym wygaśnięcia zobowiązania.

Ponadto na podstawie art. 338 § 1 k.p.c. pełnomocnik pozwanego wniósł o orzeczenie obowiązku zwrotu przez powoda na rzecz pozwanego spełnionego lub wyegzekwowanego od pozwanego świadczenia, zasądzonego od pozwanego na rzecz powoda na podstawie zaskarżonego wyroku, w części opatrzonej rygorem natychmiastowej wykonalności tj. w zakresie kwoty 5.720,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty wydania wyroku do dnia zapłaty,

W związku z powyższym pełnomocnik pozwanego o wniósł o:

1.zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- a. oddalenie powództwa w całości
 - b. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych od oddalonej części powództwa,
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów i postępowania drugoinstancyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja strony powodowej odnosi skutek jedynie w postaci zmiany punktu czwartego zaskarżonego wyroku dotyczącego rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego (o czym mowa w dalszej części uzasadnienia).

W pozostałym zakresie apelacja podlega oddaleniu jako nieuzasadniona.

W cenie Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zawarte w punkcie trzecim zaskarżonego wyroku oddalające powództwo o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę jest prawidłowe, znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym oraz też w treści mających w sprawie zastosowanie przepisach prawa. Sąd Okręgowy podziela tym samym dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku co do tej części rozstrzygnięcia . Nie zachodzi zatem potrzeba ich szczegółowego powtarzania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997r., n UKN 61/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 521/98 , Legalis).

Za chybiony uznać należy zarzut naruszenia art. 30 § 4 oraz art. 45 § 1 K P.

W brew twierdzeniom autora apelacji przeprowadzone w sprawie dowody w pełni uzasadniały przyjęcie przez Sąd Rejonowy , iż przyczyna dokonanego powodowi wypowiedzenia była prawdziwa i rzeczywista. Wypowiadając powodowi umowę o pracę pracodawca w piśmie z dnia 30 maja 2016 r. wskazał jako przyczynę likwidację stanowiska – Zastępcę Kierownika (...) po zmianie struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa z dnia 24.05.2016 roku. Zdaniem strony powodowej, skoro zmiana organizacyjna struktury pozwanej z dnia 24 maja 2016 r. nie obejmowała Zakładu (...), w której zatrudniony był powód ani likwidacji jego stanowiska pracy, to tym samym przyczyna rozwiązania umowy o pracę była nieprawdziwa.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie sposób zgodzić się z tak przedstawioną argumentacją. Poza sporem pozostaje bowiem, iż zmiany struktury organizacyjnej pozwanego Przedsiębiorstwa zostały w sposób formalny wdrożone uchwałą nr (...) z dnia 24 maja 2016 r. (...) (...) sp. z o.o., którego jedynym udziałowcem jest Gmina M. R., na mocy której zatwierdzono aneks nr (...) z dnia 24 maja 2016 r. do Regulaminu Organizacyjnego Spółki wraz ze schematem struktury organizacyjnej, w oparciu o który zmieniono strukturę organizacyjną Przedsiębiorstwa. Schemat organizacyjny (...) sp. z o.o., po zmianach stanowi załącznik nr 1 do tegoż aneksu (k. 199 – 211).

Przywołanie zatem w piśmie wypowiadającym powodowi umowę o pracę zmianę struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa z dnia 24.05.2016 roku, nie może być rozpatrywane w kategoriach nieprawdziwości przyczyny wypowiedzenia.

Podkreślenia wymaga , iż powód nie kwestionuje , iż w pozwanej spółce doszło do zmian organizacyjnych w następstwie których nastąpiła redukcja etatów , w tym likwidacja zajmowanego dotychczas przez niego stanowiska pracy. Twierdzi jednak, iż skoro nowy schemat organizacyjny Zakładu (...), w którym pominięto jego stanowisko, został podpisany i wszedł w życie 1 czerwca 2016 r., to jego stanowisko nie mogło ulec likwidacji z dniem 30 czerwca 2016 roku, gdyż w schemacie organizacyjnym na ten dzień nadal istniało.

Odnosząc się do stanowiska powoda wskazać należy, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego w istocie prezentowany jest pogląd, zgodnie z którym istnienie przyczyn uzasadniających wypowiedzenie umowy o pracę ocenia się według chwili dokonania wypowiedzenia. W tym zakresie przyjmuje się jednak wyjątek w przypadku, gdy wystąpienie przyczyn uzasadniających wypowiedzenie jest pewne w przyszłości. Ten pogląd nabiera znaczenia zwłaszcza w przypadku likwidacji stanowiska pracy, jak również w przypadku likwidacji pracodawcy (stanowiących dostateczną przyczynę wypowiedzenia), gdy nie można racjonalnie oczekiwać, że zasadne wypowiedzenie może nastąpić już po „zaistnieniu” tych przyczyn. O tym, że wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę spowodowane zmianami organizacyjnymi, ograniczeniem zatrudnienia, likwidacją stanowiska pracy, itp. nie musi zbiegać się w czasie z chwilą faktycznego ich przeprowadzenia, Sąd Najwyższy wypowiadał się w swoim orzecznictwie wielokrotnie, przyjmując między innymi, że istnienie stanowiska pracy w dniu wypowiedzenia umowy o pracę nie jest równoznaczne z brakiem rzeczywistej

przyczyny wypowiedzenia, o ile w okresie wypowiedzenia lub w późniejszym, nieodległym czasie stanowisko to zostaje faktycznie zlikwidowane w związku z tymi zmianami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1999 r., I PKN 290/99, Legalis). Rzeczywistą przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę jest więc nie tylko przyczyna istniejąca w chwili złożenia pracownikowi oświadczenia woli, ale także przyczyna, która ma się spełnić w nieodległym terminie (np. po upływie okresu wypowiedzenia), a tym bardziej taka, która się w tym terminie spełnia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 325/00, z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 291/00, z dnia 12 grudnia 2001 r., I PKN 733/00, z dnia 18 grudnia 2002 r., I PK 17/02, OSNP 2004 nr 12, poz. 208; z dnia 12 listopada 2008 r., I PK 71/08, z dnia 3 listopada 2010 r., I PK 93/10, oraz z dnia 5 lipca 2012 r., I PK 51/12 - Legalis)

Jak wynika z uzasadnienia apelacji strona powodowa powyższy pogląd akceptuje, pomimo to w sposób całkowicie nielogiczny przyjmuje jednocześnie, iż może mieć on zastosowanie w przedmiotowej sprawie jedynie w kontekście uznania za rzeczywistą przyczynę wypowiedzenia ale tylko jeśli chodzi o żądanie odprawy pieniężnej opartej na przepisie art. 8 ust.1 ustawy z 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Stanowiska tego nie sposób zaakceptować, bowiem roszczenie o wypłatę odprawy wynikającej z w/w przepisu uzasadnione jest wówczas gdy pracownik nie kwestionuje prawdziwości leżącej po stronie pracodawcy przyczyny wypowiedzenia. Ponadto ta sama przyczyna wypowiedzenia nie może być oceniana z jednej strony za prawdziwą z drugiej zaś za nieprawdziwą w zależności od dochodzonego przez pracownika roszczenia.

Reasumując zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew stawianemu w apelacji zarzutowi, Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia art. 30 § 4 oraz art. 45 § 1 K P., dlatego też apelacja w tym zakresie z mocy art. 385 KPC podlega oddaleniu.

Za zasadną Sąd Okręgowy uznał apelację strony powodowej w zakresie zawartego w punkcie czwartym zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcia dotyczącego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, prowadzącą do jego zmiany poprzez zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kwoty 180 złotych w miejsce kwoty 1800 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego związanych z oddaleniem powództwa o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę. Określenie bowiem wysokości stawki wynagrodzenia radcy prawnego w sprawie o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę następuje w oparciu o przepis § 9 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynność radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.) a nie jak błędnie przyjął Sąd Rejonowy w oparciu o stawki minimalne ustalone od wysokości dochodzonego odszkodowania. W tym zakresie podzielić należy stanowisko Sadu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 7 sierpnia 2002 roku., III PZP 15/02, według którego w sprawie toczącej się na skutek odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę należy przyjmować jednakową podstawę do zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego, niezależnie od wyboru żądania.

Z tego względu oraz z mocy art. 386 § 1 KPC orzeczono o zmianie punktu czwartego zaskarżonego wyroku.

Apelację strony pozwanej należy uznać za zasadną skutkującą zmianą zaskarżonego wyroku w punktach : 1, 2 i 7 pomimo, iż nie wszystkie podniesione w niej zarzuty okazały się trafne.

Według art. 382 KPC sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. W orzecznictwie zwraca się przy tym uwagę, że zebrany materiałem w rozumieniu art. 382 KPC są nie tylko przeprowadzone dowody (materiał dowodowy), ale także pozostały materiał procesowy, na który składają się twierdzenia i oświadczenia stron, zarzuty przez nie podnoszone i składane wnioski (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2000 r., IV CKN 1137/00).

Stosownie zaś do treści art. 316 § 1 KPC sąd wydaje wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (zasada aktualności orzeczenia sądowego). Przez „stan rzeczy” rozumie się tu zarówno stan faktyczny, jak i prawny. W systemie apelacyjnym zasada ta ma zastosowanie do sądów obu instancji, gdyż instancja odwoławcza jest tu przede wszystkim sądem merytorycznym a nie tylko kontrolnym(wyrok SN z dnia 8 lutego 2006 r., II CSK 153/05). Sąd II instancji może zatem zmienić lub chylić orzeczenie Sądu I instancji, nawet jeśli było ono zasadne w chwili jego wydawania, jeśli tylko zmieniły się okoliczności sprawy.

Kierując się powyższą zasadą Sąd Okręgowy zobligowany był wziąć pod uwagę podniesiony w apelacji przez pozwanego fakt, iż dochodzone przez powoda roszczenie w zakresie odprawy pieniężnej w kwocie 11.440 złotych wywiedzione z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. z 2016r., poz. 1474 z późn zm.) zostało zaspokojone. Z załączonych do apelacji dowodów w postaci pisma pozwanego z dnia 23.10.2017 r., paska indywidualnego z listy płac za m-c wrzesień 2016 r. oraz potwierdzenia dokonania przelewu bankowego (k. 298 – 301) wynika , iż powyższa kwota została przekazana na konto powoda w dniu 1 września 2016 roku tytułem odprawy. Fakt ten został przyznany przez pełnika powoda w trakcie rozprawy apelacyjnej.

W tych okolicznościach należało zmienić punkt 1, 2 i 7 zaskarżonego wyroku i oddalić powództwo w zakresie odprawy. (pkt I wyroku) .

W związku ze zmianą zaskarżonego wyroku w punkcie pierwszym i oddaleniem powództwa, zachodziły w ocenie Sądu Okręgowego podstawy, do uwzględnienia zgłoszonego przez stronę pozwaną w apelacji wniosku w przedmiocie orzeczenia o obowiązku zwrotu przez powoda na rzecz pozwanego spełnionego świadczenia na podstawie zaskarżonego wyroku w części opatrzonej rygiorem natychmiastowej wykonalności, tj. w zakresie kwoty 5.720,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty wydania wyroku do dnia zapłaty.

Stosownie bowiem do treści art. 338 § 1 KPC uchylając lub zmieniając wyrok, któremu nadany został rygor natychmiastowej wykonalności, sąd na wniosek pozwanego orzeka w orzeczeniu kończącym postępowanie o zwrocie spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia lub o przywróceniu poprzedniego stanu.

Z oświadczeń pełnomocników stron wynika, iż kwota wskazana w pkt 7 zaskarżonego wyroku co do której został nadany rygor natychmiastowej wykonalności została przez powoda wyegzekwowana .

Z tego względu oraz w oparciu o przywołany wyżej przepis Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie IV wyroku.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa procesowego , Sąd Okręgowy stwierdza, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie sposób podzielić stanowiska autora apelacji, iż orzekając w przedmiocie odprawy pieniężnej Sąd Rejonowy wyszedł ponad żądanie , bowiem nie doszło w tym zakresie do skutecznej zmiany (rozszerzenia) powództwa .

Sąd Okręgowy przyjmuje za słuszny co do zasady, zaprezentowany w uzasadnieniu apelacji pogląd, wzmocniony dodatkowo o przywołane orzecznictwo Sądu Najwyższego, iż zgodnie z art. 193 § 2¹ KPC zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym, do którego stosuje się odpowiednio art. 187 KPC. Wyjątek stanowią sprawy o roszczenia alimentacyjne oraz gdy zmiany dokonuje pracownik lub ubezpieczony działający bez adwokata lub radcy prawnego w sprawach z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, w których zmiana powództwa stosownie do art. 466 KPC może być dokonana także ustnie do protokołu. Oznacza to, że ustawodawca jednoznacznie przesądził, iż zmiana powództwa zasadniczo nie może być dokonana w formie ustnej na rozprawie, lecz w formie pisma procesowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2016 r., II PK 288/15, z dnia 26 lipca 2016 r., II PK 193/15, z dnia 5 listopada 2015 r., III PK 25/15, czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 listopada 2016 r., I ACa 469/16). Stanowisko to wspiera także art. 193 § 3 in fine KPC, stanowiąc, że skutki określone w art. 192 KPC rozpoczynają się z chwilą doręczenia pozwanemu pisma zawierającego zmianę i odpowiadającego wymaganiom pozwu. Przepis ten chroni pozwanego przed koniecznością podjęcia obrony, jeżeli pismo nie spełnia wymagań pozwu, a to zakłada doręczenie pisma po dokonaniu kontroli formalnej przez sąd. Z tego względu Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 stycznia 2016 r., III CZP 95/15 (OSNC 2017 nr 1, poz. 7 z glosą K. Drozdowicza PPC 2016 nr 4, s. 722 - 729) przyjął, że odpis pisma procesowego zawierającego rozszerzenie powództwa nie podlega doręczeniu na podstawie art. 132 § 1 KPC. W uzasadnieniu uchwały podkreślone zostało, że doręczenie pisma bezpośrednio, zgodnie z art. 132 § 1 KPC, powodowałoby sytuację, w której pozwany nie wie, czy pismo wywarło skutek zawisłości sporu i czy istnieje potrzeba zajęcia merytorycznego stanowiska w sprawie oraz podjęcia czynności procesowych.

W ocenie Sądu Okręgowego strona pozwana nie zawsze jednak i bez żadnych ograniczeń może skutecznie powoływać się na naruszenie wskazanych wyżej zasad przez stronę powodową, tym bardziej jeśli wdała się w spór co do nowo zgłoszonego roszczenia (obok dotychczasowego,) przedstawionego w doręczonym jej piśmie procesowym, a zarzut co do nieskuteczności rozszerzenia pozwu zgłasza dopiero na etapie postępowania apelacyjnego. Stanowisko to wdaje się uzasadnione zwłaszcza w sytuacji, gdy z okoliczności konkretnej sprawy, w tym, w świetle działań podejmowanych przez sąd, nie ma wątpliwości co do wystąpienia skutku w postaci zawisłości sporu.

W przedmiotowej sprawie pełnomocnik powoda w toku postępowania w piśmie z dnia 30 czerwca 2016 r. wystąpił z roszczeniem ewentualnym wnosząc o zasądzenie odprawy pieniężnej w wysokości odpowiadającej 2 miesięcznemu wynagrodzeniu (k. 129). Pismo to zastało doręczone bezpośrednio pełnomocnikowi strony pozwanej. W piśmie z dnia 24 stycznia 2017 r. pełnomocnik powoda sprecyzował żądanie pozwu wnosząc m.in. o zasądzenie obok odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, także kwoty 11.440 złotych tytułem odprawy wynikającej z art. 8 ust.1 ustawy z 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (k. 184 – 15). Na rozprawie w dniu 28 marca 2017 r. pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż nie otrzymał pisma strony powodowej z dnia 24 stycznia 2017 r., w związku z tym odraczając rozprawę sąd zobowiązał pełnomocnika powoda do doręczenia odpisu w/w pisma pełnomocnikowi pozwanego oraz do zgłoszenia dalszych wniosków dowodowych. Okoliczność ta ma istotne znaczenie w analizowanej kwestii, bowiem po załączeniu do akt sprawy pisma pełnomocnika powoda z dnia 24 stycznia 2017 r., Sąd przed podjęciem w/w decyzji mógł dokonać jego wstępnej kontroli (pod kątem jego ewentualnych braków formalnych), a wobec braku obowiązku uiszczenia opłaty od nowo zgłoszonego roszczenia, zdecydował niejako o zawisłości sporu. Po doręczeniu odpisu pisma pełnomocnik strony pozwanej w piśmie z dnia 20 czerwca 2017 r. zajął merytoryczne stanowisko w przedmiocie żądania zasądzenia odprawy wysokości 11.440 złotych, wskazując na jego bezzasadność (k. 239 - 240).

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu Okręgowego, wbrew stanowisku apelującego, doszło do skutecznego rozszerzenia przedmiotowego powództwa, a tym samym Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia art. 321 KPC, a więc nie wyrokował co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c w związku z § 2, pkt 4, § 9 ust.1 pkt 2, § 10 ust.1 pkt 1 oraz § 9 ust.1 pkt 2 Rozporządzeni Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 rpoz.1804 ze zm.).